

GLADHEIDPREVENTIE PLAN

GEMEENTE MAASDRIEL
2016 - 2021

<i>Versie:</i>	Definitief
<i>Datum:</i>	25 oktober 2016
<i>project:</i>	Gladheidsplan Maasdriel
<i>projectnummer:</i>	226024

Opgesteld door:

	BTL Advies, Oisterwijk
<i>p:</i>	Postbus 385, 5060 JV Oisterwijk
<i>t:</i>	013 52 99 555
<i>f:</i>	013 52 99 550
<i>e:</i>	advies@btl.nl
<i>w:</i>	www.btladvies.nl

<i>voor:</i>	Gemeente Maasdriel
<i>p:</i>	Postbus 10.000
<i>t:</i>	5330 GA Kerkdriel
<i>f:</i>	14 0418
<i>e:</i>	0418 63 88 00
<i>w:</i>	info@maasdriel.nl

INHOUDSOPGAVE

G L A D H E I D P R E V E N T I E P L A N	1
Inhoudsopgave	3
1 Inleiding	5
1.1 Aanleiding/doelstelling	5
1.2 Leeswijzer	5
2 Bestaande situatie	6
2.1 Evaluatie huidige werkwijze	6
2.1.1 Mensen en materieel	6
2.1.2 Organisatie en communicatie	7
2.1.3 Uitvoering gladheidsbestrijding	8
3 Kaders/randvoorwaarden	10
3.1 Overzicht	10
3.2 Innovaties	11
4 Integrale visie	12
4.1 Verkeersveiligheid	12
4.2 Bereikbaarheid	12
4.3 Doorstroming	12
4.4 Communicatie en afstemming	12
5 Gladheidspreventie	13
5.1 Prioritering	13
5.1.1 Wegcategorisering	13
5.1.2 Uitvoeringsperiode	13
5.1.3 Samenwerking	14
5.2 Organisatie	15
5.2.1 Contracten	15
5.2.2 Werkmethode	16
5.2.3 Personeel en materieel	16
5.2.4 Veiligheid	17
5.3 Communicatie	18
5.3.1 Communicatie intern	18
5.3.2 Communicatie extern	19
5.4 Kosten	19

U I T V O E R I N G	
G L A D H E I D P R E V E N T I E	20
1 Inleiding	21
2 kerngegevens	22
3 Werkwijze	23
3.1 Strooiroute	23
3.2 Afspraken t.b.v. laden strooizout	23
3.3 Calamiteiten	23
4 Organisatie	24
4.1 Signalering	24
4.2 Oproepprocedures	24
4.3 Strooiwerkzaamheden	24
4.4 Registratie werkzaamheden	24

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding/doelstelling

Als wegbeheerder van het gemeentelijke wegennet heeft de gemeente Maasdriel veel verantwoordelijkheden. Een belangrijke taak is het in goede staat houden van de wegen door het uitvoeren van onderhoud. Gladheidsbestrijding is een andere taak waarvoor de gemeente op haar wegen verantwoordelijk voor is.

Deze verantwoordelijkheid is vastgelegd in een zorgplicht (Wegenwet, artikel 16) voor het onderhoud en beheer van de weg. Deze zorgplicht betekent dat de wegen, waarvan de gemeente eigenaar is in zodanige staat gehouden en/of gebracht moeten worden zodat ze aan de verkeersfunctie blijven voldoen.

De wijze waarop de gemeente de gladheidsbestrijding uitvoert is vastgelegd in het gladheidspreventie en –uitvoeringsplan.

- Het gladheidspreventieplan beschrijft de werkwijze voor de gladheidsbestrijding van de gemeente Maasdriel voor de periode 1 november 2016 tot 1 mei 2021. De uitvoeringskeuzes zijn hierin vastgelegd.
- Het uitvoeringsplan beschrijft wie en wat, waar en wanneer wordt ingezet. Het uitvoeringsplan, dat als een draaiboek kan worden beschouwd, wordt elk jaar na evaluatie van het afgelopen winterseizoen geactualiseerd.

Beide plannen zijn gebaseerd op de “Leidraad gladheidsbestrijdingsplan” van CROW-NVRD. Deze leidraad heeft geen wettelijke status, maar wordt landelijk steeds vaker toegepast.

1.2 Leeswijzer

Gladheidspreventieplan:

In hoofdstuk 1 wordt in het kort het doel en de noodzaak van een vastgesteld gladheidspreventieplan weergegeven. Hoofdstuk 2 omvat een evaluatie van de huidige situatie. Vervolgens worden in hoofdstuk 3 de verschillende kaders en randvoorwaarden belicht. Hoofdstuk 4 omvat een integrale visie, waarbij er specifiek in wordt gegaan op de thema's verkeersveiligheid, bereikbaarheid, doorstroming en communicatie. Tot slot worden in hoofdstuk 5 de belangrijkste afspraken ten aanzien van prioritering, organisatie, communicatie en kosten vastgelegd.

De leeswijzer voor het uitvoeringsplan is opgenomen in het uitvoeringsplan.

2 BESTAANDE SITUATIE

In 2000 is het eerste gladheidsplan van de gemeente Maasdriel opgesteld. Vervolgens is het plan elke 5 jaar geëvalueerd en indien nodig herzien. Ook deze keer heeft na het gladheidsseizoen van 2015 een evaluatie plaatsgevonden. De uitkomsten hiervan worden in dit hoofdstuk toegelicht. Vervolgens worden de conclusies meegenomen bij het opstellen van het nieuwe gladheidsplan.

2.1 Evaluatie huidige werkwijze

Al langere tijd wordt de gladheidsbestrijding in Maasdriel op eenzelfde manier georganiseerd. Veel gaat goed maar soms ontstaan ook knelpunten, bijvoorbeeld door nieuwe ontwikkelingen in de techniek of door veranderingen in de organisatie. Onderstaande evaluatie/ beschrijving huidige werkwijze geldt daarom als uitgangspunt voor de verbetervoorstellen of onderzoeksopgaven die later in het plan worden besproken.

2.1.1 Mensen en materieel

De gladheidsbestrijding wordt uitgevoerd door verschillende aannemers uit de gemeente Maasdriel. Elke aannemer is verantwoordelijk voor het strooien in een vast gedeelte van de gemeente. De daarvoor benodigde strooiers en (nat)zout wordt door de gemeente ter beschikking gesteld, met uitzondering van één aannemer die alles in eigen beheer heeft. In onderstaande tabel is de verdeling van strooigebieden en het aanwezig strooimaterieel per aannemer aangegeven.

Aannemer	Strooigebied	Beschikbaar strooimaterieel
1. De Groot	Heerewaarden	▪ Kleine strooier voor eigen bedrijfsbus
2. Van Herwijnen	Hoenzadriel, Velddriel, Kerkdriel, Alem, Rossum en Hurwenen	▪ Grote strooier voor eigen vrachtwagen ▪ Grote strooier achter eigen tractor ▪ Kleine strooier voor eigen bedrijfsbus ▪ Fietspad strooier achter eigen tractor
3. Bosch	Ammerzoden, Well en Wellseind	▪ Kleine strooier voor eigen bedrijfsbus
4. Van de Bogert	Hedel	▪ Kleine strooier voor bedrijfsbus ▪ Kleine strooier achter tractor Materieel is volledig in eigendom van aannemer.

Met uitzondering van aannemer De Groot komen alle aannemers naar de gemeentewerf in Hedel om zout te laden. Aannemer De Groot heeft zelf een zoutopslag en menginstallatie op zijn bedrijfsterrein staan. De gemeente heeft hieraan in het verleden een financiële bijdrage geleverd.

Informereren aannemers

In 2015 is voor het eerst, voorafgaand aan het strooiseizoen een bijeenkomst gehouden met alle aannemers en chauffeurs. Tijdens deze bijeenkomst is een vlootschauw gehouden en werd uitleg gegeven over het gebruik van het materieel en toepassen van natzout. De gemeente en ook de aannemers hebben deze bijeenkomst als zeer positief ervaren omdat het een goed moment is om alle betrokkenen te informeren over het komende strooiseizoen. In de toekomst kan hieraan ook een opleiding/toolbox worden gekoppeld waarmee de status van de bijeenkomst wordt verhoogd.

Onderhoud materieel

Het meeste materieel is in eigendom van de gemeente, maar wordt gestald bij de aannemers. Zij zijn dan ook verantwoordelijk voor het schoonmaken van het materieel na een inzet en het uitvoeren van kleine onderhoudsmaatregelen. Dit is vastgelegd in het afgesloten contract. Er worden door de gemeente geen eisen gesteld aan de stalling van de voertuigen. Wel laat de gemeente de voertuigen voor aanvang van strooiseizoen inspecteren en eventuele onderhoudsmaatregelen uitvoeren.

Voor het vervangen van materieel (grote investeringen) is bij de gemeente een vervangingsplan aanwezig.

2.1.2 Organisatie en communicatie

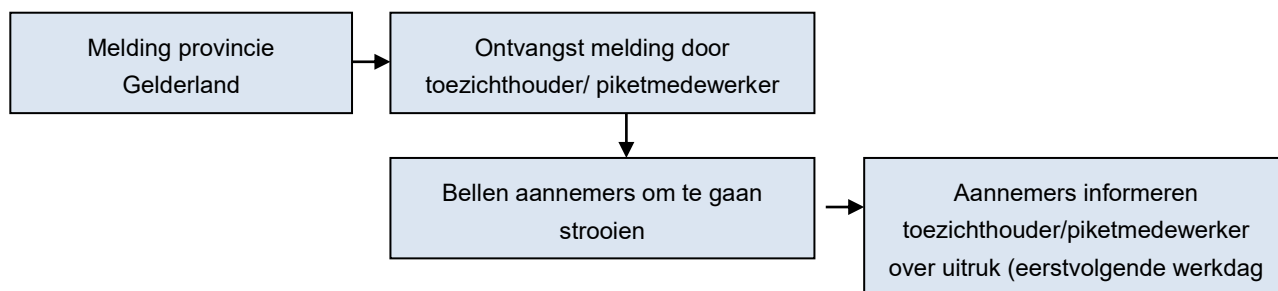
Piketdienst (bereikbaarheid/beschikbaarheid)

De gemeente Maasdriel heeft een eigen beschikbaarheid- en bereikbaarheidsdienst, ook wel de piketdienst genoemd. In de periode van 1 november tot 1 april is hierbij 24 uur per dag, 7 dagen per week een medewerker van de gemeente bereikbaar (op telefoonnr: 06- 21 24 68 19). De buurgemeenten, politie en meldkamer zijn eveneens hiervan op de hoogte.

Indien de dienstdoende medewerker zelf gladheid constateert of meldingen van gladheid ontvangt, kan hij over gaan tot het inzetten van strooiploegen.

Aansturing en controle

Vanuit de gemeente Maasdriel is de toezichthouder buitendienst de coördinator van de gladheidsbestrijding. Buiten kantooruren wordt hij vervangen door de dienstdoende piketmedewerker. De aansturing van de gladheidspreventie/-bestrijding vindt als volgt plaats:

Het melden vanuit de Provincie en het doorzetten van de meldingen naar de aannemers verloopt zonder problemen. De terugkoppeling van informatie over de uitgevoerde gladheidsbestrijding is vaak minimaal. Hiervoor zijn geen vaste registratieformulieren en ook is niet altijd duidelijk hoe lang een strooiroute (gemiddeld) duurt en hoeveel zout ervoor nodig is. Hierdoor kunnen de ingediende uren/verbruiksregistratie niet volledig gecontroleerd worden.

Samenwerking externe partijen

Op enkele locaties in de gemeente Maasdriel wordt de gladheidsbestrijding door andere overheden uitgevoerd. Dit betreft (voor zover bekend) de volgende wegen:

- Provinciale wegen door Hedel en Ammerzoden – Provincie Gelderland
- Wellseind (deels) – gemeente Zaltbommel

De afspraken over de gladheidsbestrijding op deze locaties zijn in het verleden mondeling gemaakt en niet vastgelegd. Hierdoor is het nu niet duidelijk wie bij de andere overheden het aanspreekpunt is voor de uitvoering van de gladheidsbestrijding.

Met andere partijen zoals hulpdiensten en lokale organisaties (o.a. verzorgingshuizen, beheerders bedrijventerreinen) zijn geen afspraken gemaakt over prioriteiten en/of afstemming van de gladheidsbestrijding.

Financiën

Voor het uitvoeren van de gladheidsbestrijding is jaarlijks een budget van € 101.800,- beschikbaar. In de afgelopen jaren zijn de kosten jaarlijks binnen budget gebleven. Voor groot onderhoud aan het materieel en verdere professionalisering van de gladheidsbestrijding (inzet nieuwe technieken, uitvoeren evaluaties e.d.) zijn geen middelen in dit budget opgenomen.

Communicatie richting burgers/gebruikers

Informatie over de gladheidsbestrijding wordt op de gemeentelijke website geplaatst. De kaart met de strooiroutes is altijd op de website te vinden. Tijdens het strooiseizoen wordt daarnaast een aparte nieuwspagina toegevoegd waarop het laatste nieuws over de gladheidsbestrijding is terug te lezen. De informatie op de website wordt actueel gehouden door de toezichthouder buitendienst in overleg met team communicatie.

2.1.3 Uitvoering gladheidsbestrijding

Strooiroutes

Als wegbeheerder is de gemeente Maasdriel verantwoordelijk voor de gladheidsbestrijding op haar wegen. Vanuit het verleden is bepaald op welke wegen wel en geen gladheidsbestrijding plaatsvindt. De onderbouwing waarom bepaalde wegen wel of juist niet worden gestrooid is niet vastgelegd.

Voor het bestrijden van gladheid en het ruimen van sneeuw wordt al jaren gebruik gemaakt van vaste routes:

- Route Ammerzoden
- Route Hedel
- Route Velddriel, Kerkdriel en Alem
- Route Rossum en Hurwenen
- Route Heerewaarden

De wegen die behoren tot de strooiroutes zijn aangegeven op een kaart. Deze kaart wordt ook op de gemeentelijke website gepubliceerd.

Binnen elke strooiroute wordt onderscheidt gemaakt in:

Wegtype		Omschrijving
Hoofd- fietspaden route	en	De hoofdroute omvat wegen met een belangrijke verkeersfunctie, dijkopritten, busroutes, fietspaden en ontsluitingswegen. Bij optredende gladheid en sneeuwval heeft het berijdbaar houden van deze wegen de hoogste prioriteit en worden te allen tijde gestrooid. De fietspadenroute omvat bijna alle fietspaden in de gemeente. Aangezien de fietsroute belangrijk is als ontsluiting voor woon-werk-school verkeer heeft ook de preventie van gladheid op fietspaden een hoge mate

	van prioriteit. Op de Waaldijk in Rossum en Hurwenen wordt een gedeelte van het vrijliggende fietspad niet gestrooid. De rijbaan wel, zodat de fietsers van de rijbaan gebruik maken. De reden hiervan is o.a. het beperkte gebruik van dit fietspad in de winter en het gevaar voor de strooier, gelet op de smalle wegbreedte en het dijktafval.
Route woonwijk en route buitengebied	De woonwijkroute betreft de belangrijkste straten waar ook veel (openbare) voorzieningen liggen. Hierbij moet gedacht worden aan winkels, scholen, bejaardencentra, kerken etc. Deze worden gestrooid na het strooien van de hoofdroute behalve tussen 00.00-05.00 uur. De buitengebiedroute bestaat uit de overige wegen buiten de bebouwde kommen.

Bij bejaardenhuizen en concentraties van bejaardenwoningen zal bij aanhoudende gladheid incidenteel ook geruimd of gestrooid worden. Overige straten in de woonwijken worden in principe niet gestrooid, behoudens in uitzonderlijke situaties. Over beide situaties beslist de gladheidscoördinator.

Veiligheid en milieu

Voorafgaand en tijdens het uitvoeren van de gladheidsbestrijding kunnen gevaarlijke situaties ontstaan voor de medewerkers, omstanders en het milieu. Het is daarom belangrijk dat alle betrokken partijen op de hoogte zijn van de geldende veiligheids- en milieueisen.

- Tijdens de bijeenkomst voorafgaand aan het strooiseizoen is hier aandacht aan besteed.
- Het maken van het natzout-mengsel op de gemeentewerf wordt alleen uitgevoerd door medewerkers van de gemeente. Het vullen van de strooiwagens met natzout gebeurt door de betreffende chauffeurs.
- Chauffeurs en andere medewerkers van de aannemers zijn door de aannemers voorzien van de benodigde PBM's (Persoonlijke Beschermingsmiddelen) en instructies voor het veilig gebruik van het materieel.

3 KADERS/RANDVOORWAARDEN

In dit hoofdstuk wordt beknopt het kader omschreven waarbinnen de gladheidsbestrijding wordt uitgevoerd. Duidelijk wordt welke wet- en regelgeving van toepassing is en waar innovatie mogelijk zijn.

3.1 Overzicht

In onderstaand overzicht wordt weergegeven welke wet- en regelgeving van toepassing is en hoe de gemeente Maasdriel hier inhoud aan geeft.

Onderwerp	Inhoud	Toepassing Maasdriel
Zorgplicht (<i>Wegenwet, artikel 16</i>)	De gemeente is verantwoordelijk voor goed onderhoud en in veilige staat houden van de wegen, met uitzondering van Rijks- en Provinciale wegen. Hiertoe behoort ook het voorkomen en bestrijden van gladheid.	Met het opstellen en actueel houden van dit gladheidsbestrijdingsplan legt de gemeente vast hoe zij aan deze zorgplicht voldoet.
Arbeidstijdenwet	De bepalingen hebben betrekking op de maximale (gemiddelde) arbeidsduur per etmaal, per week en per maand en op de maximale duur van de consignatie.	
Arbo-wet	De Arbowet geeft voorwaarden voor het op een gezonde en veilige manier uitvoeren van werkzaamheden. Zowel de werkgever als de werknemer zijn verantwoordelijk voor de naleving hiervan. Voor gladheidsbestrijding zijn de volgende artikelen uit de Arbo-wet het belangrijkste: Artikel 8, Voorlichting en onderricht De werknemer moet zorgen voor een goede opleiding/voorlichting van zijn medewerkers over o.a. de aanwezige risico's en het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM's). Daarnaast moet de werkgever controleren op naleving van de instructies. Artikel 11, Algemene verplichting werknemers Een werknemer is verplicht om de nodige zorgvuldigheid in acht te nemen en zorg te dragen voor eigen veiligheid/gezondheid en die van anderen door: ▪ Arbeidsmiddelen en gevaarlijke stoffen op de juiste wijze te gebruiken; ▪ Beschikbaar gestelde PBM's en beveiligingsmiddelen op de juiste manier te gebruiken; ▪ Beveiligingsmiddelen niet te veranderen of weg te halen; ▪ Medewerking aan de georganiseerde voorlichting; ▪ Geconstateerde gevaren/risico's te melden bij werkgever of leidinggevende; (uit: "Training gladheidsbestrijding Aebi Schmidt)	Aannemers en hun medewerkers die de gladheidsbestrijding uitvoeren moeten in het bezit zijn van VCA certificaten. Daarnaast verzorgt de gemeente jaarlijks, voorafgaand aan het strooiseizoen een bijeenkomst waarbij alle aannemers en hun medewerkers worden uitgenodigd voor een update over de uitvoering van de werkzaamheden.

3.2 Innovaties

Continue vinden nieuwe ontwikkelingen plaats in de techniek of werkwijze van gladheidsbestrijding. Op dit moment wordt onder andere onderzoek gedaan naar het gebruik van andere strooimiddelen zoals sap van bermgras. Deze onderzoeken staan nog in de kinderschoenen en zijn nog niet toepasbaar in de gemeente Maasdriel.

Ontwikkelingen van de afgelopen jaren waar de gemeente wel belang bij kan hebben is het gebruik van een GPS-systeem op de voertuigen. Daarmee kan meer inzicht verkregen worden in de effectiviteit van de uitrukken en de verbruikshoeveelheden.

4 INTEGRALE VISIE

Gladheid kan leiden tot veel narigheid, oponthoud en frustratie. De gemeente Maasdriel heeft niet alleen de verantwoordelijkheid vanuit wetgeving om gladheid te bestrijden, maar vindt het ook belangrijk dat inwoners en bezoekers van de gemeente veilig op hun plaats van bestemming aankomen. Met het gladheidsplan richt de gemeente zich daarom op:

4.1 Verkeersveiligheid

Verkeersveiligheid voor weggebruikers staat voorop. Onderdeel van verkeersveiligheid vormt het veilig en doelmatig gebruik van openbare wegen. Volgens de Wegenverkeerswet ligt de zorgplicht voor het wegonderhoud bij de wegbeheerder. De wetgever heeft daarbij bepaald dat de wegbeheerder al het redelijke moet doen om gevaar voor de weggebruiker te voorkomen, te beperken of op te heffen. Voor de wegen die in eigendom zijn van de gemeente hebben we dus een inspanningsverplichting om gladheid te voorkomen en te bestrijden. Met dit gladheidsplan tonen we aan hoe de gemeente zowel preventieve als curatieve maatregelen neemt zodat voldaan wordt aan deze verplichting.

4.2 Bereikbaarheid

De bereikbaarheid van onze gemeente is belangrijk vanuit economisch en maatschappelijk oogpunt. Hulpdiensten als brandweer en ambulance moeten ook tijdens winterse weersomstandigheden tijdig bij ongevallen/calamiteiten kunnen komen. Daarnaast is het voor de bedrijven in de gemeente belangrijk dat de ontsluitingsroutes bruikbaar zijn zodat werknemers veilig de bedrijven kunnen bereiken en aan/afvoer van producten kan doorgaan.

4.3 Doorstroming

Het weer heeft veel invloed op de doorstroming van het verkeer. Winterse neerslag kan bij niet adequaat optreden leiden tot stagnatie van het verkeer. Bij onvoldoende doorstroming van het verkeer op de doorgaande ontsluitingswegen en belangrijke toegangswegen kan de economische schade fors oplopen. Door preventief te strooien wil de gemeente de doorstroming optimaliseren. Daarnaast wordt met preventief strooien ingegrepen alvorens er als gevolg van winterse neerslag stagnatie optreedt. De werkzaamheden kunnen hierdoor snel en efficiënt worden uitgevoerd.

4.4 Communicatie en afstemming

De weggebruiker moet te allen tijde duidelijkheid hebben over wat hij kan verwachten bij optredende gladheid. Daarvoor is het wenselijk dat de gladheidsbestrijding overal in Nederland vergelijkbaar is zodat een ontsluitingsweg in de ene gemeente hetzelfde begaanbaar is als in een andere gemeente. Een weggebruiker vindt het belangrijk dat hij veilig zijn bestemming kan bereiken. Dat daarvoor meerdere wegbeheerders verantwoordelijk zijn mag hier geen belemmering voor zijn. Het is dus aan de gemeente om afspraken met andere wegbeheerders te maken en gladheidsbestrijding op elkaar af te stemmen.

5 GLADHEIDSPREVENTIE

In dit hoofdstuk zijn de keuzes die de gemeente op strategisch niveau maakt vastgelegd. Daarmee wordt de werkwijze van gladheidbestrijding onderbouwd. Adhoc wijzigingen in bijvoorbeeld het strooischema of ondoordachte keuzes, gemaakt in de waan van de dag, worden hiermee zoveel mogelijk voorkomen.

5.1 Prioritering

De gemeente Maasdriel richt zich bij de gladheidsbestrijding op de meest belangrijke routes. Door tijd en geldgebrek het simpelweg niet mogelijk overal gladheidsbestrijding uit te voeren. De huidige routing (strooiroutekaart) is gebaseerd op afwegingen uit het verleden die niet altijd volledig transparant zijn onderbouwd. Voor een betere aansluiting op de ambities uit de integrale visie (hst 4) en de huidige ontsluitingsstructuur van de gemeente is het noodzakelijk de prioritering en routing van gladheidsbestrijding aan te passen naar de huidige standaarden. Onderstaande uitgangspunten zijn daarbij van belang.

5.1.1 Wegcategorisering

Het wegennet in Maasdriel bestaat uit veel verschillende wegtypen. Gemotoriseerd verkeer maakt gebruik van hoofdwegen tot en met woonerven; voetgangers en fietsers van trottoirs en fietspaden. Deze verschillende weggebruikers stellen allen hun specifieke eisen als het om gladheidbestrijding gaat.

Vanuit de CROW is per wegcategorie aangegeven waar landelijk gezien de behoeftes liggen om gladheid te bestrijden. Dit overzicht is een afwegingskader bij toekomstige aanpassingen in de strooiroutes.

Categorie	Prioriteit	Gladheid door bevriezing	Gladheid door condensatie	Gladheid door neerslag
Gebiedsontsluitingsweg (70-50 km/u)	Hoog	Preventief	Preventief	Preventief en curatief
Erftoegangsweg (30 km/u)	Laag	Curatief	Curatief	Curatief
Vrijliggend fietspad	Hoog	Preventief	Preventief	Preventief en curatief
Busbaan / busstrook	Hoog	Preventief	Preventief	Preventief en curatief
Dijkopritten	Hoog	Preventief	Preventief	Preventief en curatief
Winkelgebied	Hoog/ middel	Curatief (3 uur)	Curatief	Curatief
Woonerf	Laag	Curatief (48 uur)	Curatief	Curatief
Parkeervoorzieningen	Laag	Curatief (48 uur)	Curatief	Curatief

- Op erftoegangswegen, woonerven en parkeervoorzieningen binnen de bebouwde kom wordt alleen curatief gestrooid bij langdurige gladheid. Indien de gladheid zich slechts enkele uren voordoet, dan wordt op deze categorieën wegen niet gestrooid.

5.1.2 Uitvoeringsperiode

Ieder jaar van 1 november tot 1 mei van het daaropvolgend jaar staan de medewerkers van de gecontracteerde aannemer stand-by om voor de gladheidbestrijding uit te rukken. De beslissing om tot actie over te gaan ligt in handen van de dienstdoende gladheidcoördinator.

Bij uitrukken moeten de volgende actietijden worden nagestreefd:

- Binnen 30 minuten na alarmering dienen de medewerkers van de aannemer aanwezig te zijn op de zoutopslag.
- De maximale tijdsduur van een strooiactie mag, vanaf het begin van het zout op de weg brengen, onder normale omstandigheden, niet meer zijn dan 2,5 uur.

Deze tijdsnormen zijn niet van toepassing onder extreme omstandigheden, zoals aanhoudende sneeuwval of ijzel. Gestreefd moet worden om de strooiactie voor de ochtendspits te voltooien.

5.1.3 Samenwerking

Het is belangrijk dat de gladheidsbestrijding van de gemeente Maasdriel aansluit op de gladheidsbestrijding bij omliggende gemeentes en de provincie Gelderland. Alleen door hierover met elkaar afspraken te maken worden onveilige situaties door verschillende strooibeleid voorkomen.

De coördinator gladheidsbestrijding zal voortaan regelmatig (bij voorkeur minimaal 2x per jaar, voor en na het strooiseizoen) met de coördinatoren van onderstaande overheden evalueren en afstemmen over de taakverdeling bij gladheidsbestrijding.

Overheden	Afspraken
Provincie Gelderland	Doorgaande route van Hedel door de kern van Ammerzoden
Gemeente Zaltbommel	Een gedeelte Wellseind

Vervolgstap(pen) prioritering:

- *Actualisatie van de strooiroutekaart op basis van bovenstaande uitgangspunten.*
- *Contact met gladheidscoördinatoren van andere overheden verbeteren.*

5.2 Organisatie

In hoofdstuk 2 evaluatie is geconstateerd dat de gladheidsbestrijding door de aannemers soepel verloopt. Voornamelijk als gevolg van jarenlange ervaring en situatie specifieke afspraken die onderling zijn gemaakt. Veel van deze afspraken over werkwijze, training, gebruik van gemeentelijke eigendommen e.d. zijn niet of nauwelijks contractueel vastgelegd. Voor een verdere professionalisering van de gladheidsbestrijding is het gewenst dat de gemeente afspraken met aannemers eenduidiger en beter vastlegt. Dit wordt als volgt uitgewerkt:

5.2.1 Contracten

Gladheidsbestrijding is afhankelijk van de weersomstandigheden. Vooraf is niet te zeggen hoe vaak gladheidsbestrijding nodig is. De aannemer zal hier met de aanwezigheid van zijn personeel en materieel rekening mee moeten houden. Om als gemeente grip te hebben op de gladheidsbestrijding wordt het door middel van een contract aanbesteed. In het contract zijn minimaal de volgende afspraken vastgelegd:

Gebiedsafbakening:

De gemeente Maasdriel is ingedeeld in 4 gebieden (zie strooiroutekaart). Elk gebied wordt als afzonderlijk perceel uitbesteed. Hierdoor is het ook voor kleinere aannemers mogelijk in te schrijven op het werk. Dit wil echter niet zeggen dat de gladheidsbestrijding in elk perceel door een andere aannemer wordt uitgevoerd.

Tijdsbepalingen:

Zodra de gladheidscoördinator een oproep tot strooien geeft moet de aannemer binnen bepaalde tijdperiodes de werkzaamheden uitvoeren. In onderstaande tabel zijn de minimale tijdsbepalingen aangegeven. Afhankelijk van de afstand tussen de gemeentewerf en het werkgebied kunnen deze tijden in het contract worden aangepast.

		tijdsperiode
Responstijd	Tijd tussen de oproep tot gladheidsbestrijding en het moment dat het voertuig gereed is om te laden met strooimiddel.	Max. 30 min.
Beladingstijd	Tijd die nodig is om de strooier te laden met strooimiddel.	Max. 30 min.
Uitruktijd	Tijd tussen de oproep tot gladheidsbestrijding en de start van de eerste wagen die aan de route begint.	Max. 1,5 uur
Strooitijd	Tijd tussen het verlaten van de gemeentewerf en het beëindigen van de strooiroute.	Max. 3 uur
Wachttijd	De tijd dat medewerkers en materieel beschikbaar moeten blijven voor uitvoering van een bestrijdingsactie.	Max. 2 uur

Consignatiedienst:

Gladheidsbestrijding vindt ook buiten de reguliere werktijden plaats. Aan de aannemers wordt gevraagd om tijdens de uitvoeringsperiode wekelijks een consignatierooster aan te leveren van welke medewerkers wanneer dienst hebben. Op deze manier heeft de gemeente inzicht in de beschikbaarheid van medewerkers. Daarnaast kan de gladheidscoördinator bij calamiteiten tijdens de gladheidsbestrijding direct met de juiste medewerkers contact leggen.

5.2.2 Werkmethode

De gladheidsbestrijding in de gemeente Maasdriel vindt plaats door middel van preventief (nat)strooien. Daarnaast kan bij hoge uitzondering curatief (droog)strooien worden ingezet en is sneeuwschuiven en –ploegen afhankelijk van de weersomstandigheden.

Preventief strooien (nat strooien):

Preventief strooien wordt ook wel nat strooien genoemd. Bij preventief strooien wordt op voorhand een mengsel van droog strooizout en pekkel (calciumchloride (CaCl_2) of natriumchloride (NaCl)) op het wegdek aangebracht. Dit zoutmengsel blijft bij een temperatuurdaling (tot -12 of -30 graden, afhankelijk van het gebruikte natzout) vloeibaar, waardoor de kans op bevriezing en gladheid van het wegdek kleiner wordt.

Curatief strooien (droog strooien):

Bij curatief strooien wordt gebruik gemaakt van alleen het droge strooizout. Het zout moet na het aanbrengen eerst een reactie aangaan met het aanwezige ijs/ vocht op de weg zodat smeltwater ontstaat. Vervolgens ontstaat net als bij curatief strooien een zoutmengsel dat bij lagere temperaturen vloeibaar blijft, waardoor de kans op opnieuw bevriezen van de weg minimaal is. Droog strooien heeft een langere inwerkingstijd dan nat strooien waardoor de gemeente in het verleden de keuze voor nat strooien heeft gemaakt.

Sneeuwschuiven en –ploegen:

Bij hevige sneeuwval kan het nodig zijn om de sneeuw door middel van schuiven of ploegen van het wegdek in de berm te brengen. Deze werkhandeling kan zowel gelijktijdig met het strooien als afzonderlijk plaatsvinden. Sneeuwschuiven/-ploegen wordt altijd in overleg met de gladheidscoördinator uitgevoerd.

5.2.3 Personeel en materieel

Uitvoering van de gladheidsbestrijding verloopt via externe aannemers die gebruik maken van het door de gemeente beschikbaar gestelde materieel. Voor een veilig en gestructureerd verloop van de gladheidsbestrijding worden vanuit de gemeente eisen gesteld aan de in te zetten medewerkers en het gebruik van het materieel.

Personeel:

1. De in te zetten medewerkers hebben de vereiste opleidingen/ cursussen gevolgd om deel uit te maken van de strooiploeg:
 - Medewerkers zijn in het bezig van de benodigde rijbewijzen en Vca-certificaten;
 - Jaarlijks organiseert de gemeente in samenwerking met de aannemers voor alle medewerkers gladheidsbestrijding een tool-box meeting. Hierin komen o.a. de volgende onderwerpen aan bod:
 - Veiligheidseisen;
 - Werking natzoutinstallatie t.b.v. laden nat-zout;
 - Bediening strooimachines;
 - Afspraken over communicatie, aan- en afmelding
2. De medewerkers beschikken over de benodigde (persoonlijke) beschermingsmiddelen (zie ook 5.2.4 veiligheid).
3. Medewerkers worden conform de Arboret/Cao ingezet. De aannemer is verantwoordelijk voor het juist inplannen van zijn medewerkers. Gemeente moet hierop controleren.

Materieel:

- Het materieel (zie overzicht paragraaf 2.1.1) wordt door de gemeente beschikbaar gesteld aan de aannemers. Zij zorgen ervoor dat:
 - het materieel op een veilige en beschutte plaats wordt gestald;
 - klein onderhoud wordt uitgevoerd aan het materieel;
 - het materieel na een inzet wordt schoongemaakt en klaarstaat voor een volgende uitruk.
 - materieel bij begin van de uitvoeringsperiode gereed is voor inzet.
- Groot onderhoud aan materieel en vervanging wordt in overleg met de gemeente uitgevoerd.
- Jaarlijks vindt voorafgaand aan de uitvoeringsperiode een vlootschauw plaats (bijvoorbeeld gelijktijdig met tool-box meeting) .
- Door middel van een GPS-systeem wil de gemeente meer inzicht krijgen in de efficiënte uitvoering van de gladheidsbestrijding en voorraadbeheer (strooizout). Een GPS-systeem is nu nog niet op het materieel aanwezig.

5.2.4 Veiligheid

Tijdens de gladheidsbestrijding zijn verschillende risico's aanwezig die kunnen leiden tot gevaarlijke situaties, zowel voor de uitvoerende medewerkers als voor omstanders. Als opdrachtgever probeert de gemeente deze risico's zo klein mogelijk te maken door:

- Materieel beschikbaar te stellen en deze ook volgens de voorschriften te laten keuren/onderhouden;
- Goede communicatielijnen op te zetten tussen gladheidscoördinator (of piketmedewerker), aannemer en zijn uitvoerende medewerkers.
- Afspraken te maken over het gebruik van het mengstation (Het mengstation voor het maken van het natzout mag alleen worden bedient door een medewerker van de gemeente).
- De aannemer is verantwoordelijk voor het leveren van persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM's) aan zijn medewerkers. PBM's bestaan minimaal uit:
 - Veiligheidsschoenen en fluoriderende/ reflecterende kleding;
 - Handschoenen;
 - Oogbescherming (veiligheidsbril);
 - Oogdouches;
 - Gelaatsbescherming en helm.
- De gemeente zorgt ervoor dat op het mengstation/gemeentewerk hulp/beschermingsmiddelen aanwezig zijn om bij een ongeval met natzout direct eerste hulp te verlenen. Het betreft hier o.a. oogdouches en sproeier.

Vervolgstap(en) organisatie:

- *Opstellen nieuwe contracten voor gladheidsbestrijding.*
- *Aanbrengen van een GPS- systeem in het materieel.*
- *De gemeente organiseert jaarlijks een interne evaluatie en vervolgens een tool-box meeting en vlootschauw met de aannemer/medewerkers.*

5.3 Communicatie

Voorafgaand, tijdens en na de gladheidsbestrijding moet goed met elkaar gecommuniceerd worden. Niet alleen met de uitvoerende partijen, maar ook met de weggebruikers. Vanuit de gemeentelijke organisatie wordt de communicatie als volgt aangestuurd.

5.3.1 Communicatie intern

De gemeente is verantwoordelijk voor de gladheidsbestrijding. Daarom is binnen de gemeentelijke organisatie één persoon aangewezen als vast aanspreekpunt, de gladheidscoördinator. De gladheidscoördinator bepaald op basis van eigen inzicht en melding vanuit de Provincie Gelderland wanneer en met hoeveel materiaal een uitruk wordt gestart. Na afronding van een uitruk moeten de medewerkers zich bij hem afmelden.

Communicatie tussen gladheidscoördinator, aanspreekpunt aannemer en medewerkers gladheidsbestrijding vindt plaats door middel van mobiele telefoon. Eventueel kan daarbij gebruik worden gemaakt van moderne communicatiemiddelen zoals een groepsapp. De gladheidscoördinator van de gemeente Maasdriel is bereikbaar via het piketnummer (06- 21 24 68 19).

5.3.2 Communicatie extern

Naast de communicatie met de direct betrokken medewerkers heeft de gladheidscoördinator ook contact met andere overheden waarop de gladheidsbestrijding van de gemeente Maasdriel invloed kan hebben of omgekeerd.

Andere overheden	Afspraken
Provincie Gelderland	Jaarlijks afstemming voorafgaand aan de winterperiode
Omliggende gemeentes	Jaarlijks terugkoppeling na de interne evaluatie van de gemeente, specifiek voor de doorgaande wegen die de gemeentegrens overschrijden.

Daarnaast wil de gemeente haar inwoners en andere gebruikers van het wegennet op de hoogte houden van de gladheidsbestrijding. Op de gemeentelijke website is altijd de strooiroutekaart en dit gladheidspreventieplan terug te vinden.

Voorafgaand aan de winterperiode wordt op een aparte pagina meer informatie gegeven over gladheidsbestrijding, met onder andere het laatste nieuws en contactgegevens.

Vervolgstap(pen) communicatie:

- *Verbeteren informatie gladheidsbestrijding op de gemeentelijke website*
- *Vastleggen afspraken met andere overheden over gladheidsbestrijding*

5.4 Kosten

Voor het uitvoeren van de gladheidsbestrijding is jaarlijks een budget van € 101.800,- beschikbaar. De hoogte van dit budget is gebaseerd op de uitgaven van de afgelopen jaren. In de jaren 2014 en 2015 waren de uitgaven als volgt:

Jaren	Uitgaven
2014	€ 74.000,-
2015	€ 104.000,-

Vervolgstap(pen) kosten:

- *Huidig budget behouden omdat de hoeveelheid gladheidsbestrijding die jaarlijks nodig is niet vooraf ingeschat kan worden.*
- *Voor als nog is € 101.800,- voldoende. Bij overschot budget, project voorstel voorleggen voor verdere modernisering van het werk, zoals bijvoorbeeld aanschaf GPS- apparatuur.*

UITVOERING GLADHEIDPREVENTIE

GEMEENTE MAASDRIEL
2016 - 2017

<i>Versie:</i>	Definitief
<i>Datum:</i>	25 oktober 2016
<i>project:</i>	Uitvoeringsplan gladheidspreventie
<i>projectnummer:</i>	226024

<i>Opgesteld door:</i>	BTL Advies, Oisterwijk	<i>voor:</i>	Gemeente Maasdriel
<i>p:</i>	Postbus 385, 5060 JV Oisterwijk	<i>p:</i>	Postbus 10.000
<i>t:</i>	013 52 99 555	<i>t:</i>	5330 GA Kerkdriel
<i>f:</i>	013 52 99 550	<i>f:</i>	14 0418
<i>e:</i>	advies@btl.nl	<i>e:</i>	0418 63 88 00
<i>w:</i>	www.btladvies.nl	<i>w:</i>	info@maasdriel.nl

1 INLEIDING

Gladheidsbestrijding is één van de taken die de gemeente als wegbeheerder heeft. Elk jaar wordt op 1 november het gladheidsseizoen gestart. Afhankelijk van de weersomstandigheden loopt dit dor totdat de vorstperiodes en de kans op gladheid voorbij is.

Gladheid kan soms snel en onverwacht optreden. Het is dus noodzakelijk dat de betrokken medewerkers en aannemers precies weten wat ze moeten doen en dat afspraken voor iedereen helder zijn. Daarmee voorkomen we onduidelijkheid en gevaarlijke situaties tijdens het werk en als gevolg van de gladheid.

In dit uitvoeringsplan, dat onderdeel uitmaakt van het gladheidspreventieplan, zijn de werkwijzen, afspraken en registratiemethoden beschreven. Het uitvoeringsplan is opgebouwd uit drie inhoudelijke hoofdstukken. Hoofdstuk 2 geeft de kerngegevens aan, met onder andere de contactgegevens van alle betrokkenen. Hoofdstuk 3 beschrijft de werkwijze van de gladheidsbestrijding, met

2 KERNGEGEVENS

Binnen de gemeentegrenzen heeft de gemeente te maken met verschillende wegbeheerders. Voor de gladheidsbestrijding vindt afstemming/overleg plaats met:

Wegbeheerders	Contactpersoon	Contactgegevens
Provincie Gelderland	Dhr van der Beek (Projectleider gladheidsbestrijding)	j.vander.beek@gelderland.nl 026 35 97 114
Gemeente 's Hertogenbosch	- <i>(volgt nog)</i>	
Gemeente Zaltbommel	Dhr. Tijbosch (Gladheidscoördinator)	fatijbosch@zaltbommel.nl 0418 68 16 87
Gemeente West Maas en Waal	Dhr. Speelman (Hoofd afdeling openbare ruimte)	h.speelman@westmaasenwaal.nl 06 51 08 49 49

De gladheidscoördinator (Arien van de Scheur) is verantwoordelijk voor het onderhouden van contacten met deze wegbeheerders. Jaarlijks wordt minimaal 1x een evaluatiemoment met de contactpersonen van de wegbeheerders ingepland.

De gladheidscoördinator is daarnaast ook verantwoordelijk voor het contact met de aannemers.

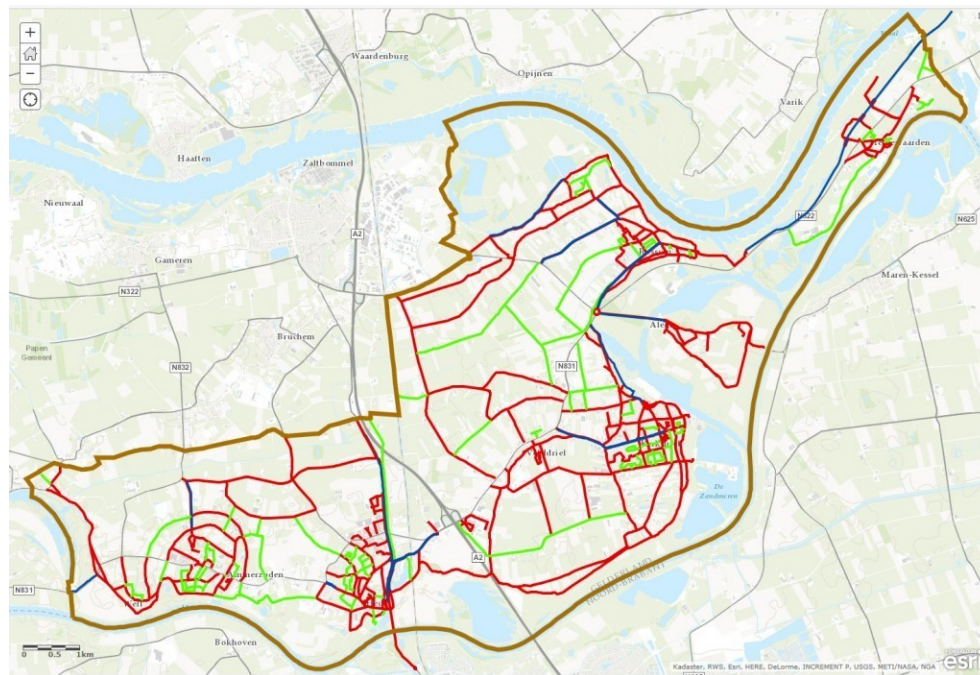
Aannemer	Strooigebied	Contactgegevens
De Groot	Heerewaarden	R. de Groot Aanneming en Verhuur B.v. (dhr. R de Groot) Postbus 26 6620 AA Dreumel
Van Herwijnen	Hoenzadriel, Velddriel, Kerkdriel, Alem, Rossum en Hurwenen	M.M. van Herwijnen Blulkseweg 26 5331 PK Hedel
Bosch	Ammerzoden, Well en Wellseind	Aannemersbedrijf Fa. Bosch (Dhr. C. Bosch) Kweldam 8a 5321 ND Hedel
Van de Bogert	Hedel	Den Bogert Hoveniers (dhr. N. van den Bogert) Hooiweg 33 5321 JG Hedel

Met de aannemers vinden jaarlijks minimaal 2 contactmomenten plaats. Het eerste contactmoment is een (opstart) bijeenkomst voorafgaand aan het gladheidsseizoen. Het tweede contactmoment is na afloop van het gladheidsseizoen, wanneer een evaluatie plaatsvindt.

3 WERKWIJZE

3.1 Strooiroute

In Maasdriel wordt gladheid preventief bestreden door natstrooien. Op kaart zijn hiervoor de strooiroutes aangegeven. Wegen met een rode arcering hebben de hoogste prioriteit. Daarna worden de wegen met de groene arcering gestrooid. Fietspaden (blauw) behoren tot de hoogste prioriteit.

3.2 Afspraken t.b.v. laden strooizout

Strooizout wordt op de gemeentewerf geladen. Hier is ook het mengstation voor de nat-zout aanwezig. Een medewerker van de gemeente zorgt ervoor dat tijdens de winterperiode altijd voldoende nat-zout op voorraad is om de strooiwagens te kunnen laden. Omdat de laadruimte en voorraad nat-zout beperkt is zijn door de gemeente regels op gesteld voor het laden, zodat elke strooiwagen voldoende nat-zout heeft om zijn route te kunnen rijden.

- Aannemer De Groot heeft een eigen zoutopslag en menginstallatie en laad niet op de gemeentewerf.
- Aannemer Bosch en Van de Bogert laden voorafgaand aan een uitruk.
- Aannemer Van Herwijnen laadt de wagens direct bij terugkomst van een uitruk i.v.m. het aantal grootte strooiwagens. Op deze manier is er voldoende tijd om nieuw nat-zout aan te maken zodat ook de kleinere aannemers voldoende strooimiddelen hebben.

3.3 Calamiteiten

Bij langdurige periodes van zware sneeuwval of ijzelperiodes kan het zijn dat het reguliere strooiplan niet voldoet. De gladheidscoördinator bepaald dan op basis van de omstandigheden de prioriteiten en inzet van de aannemers.

4 ORGANISATIE

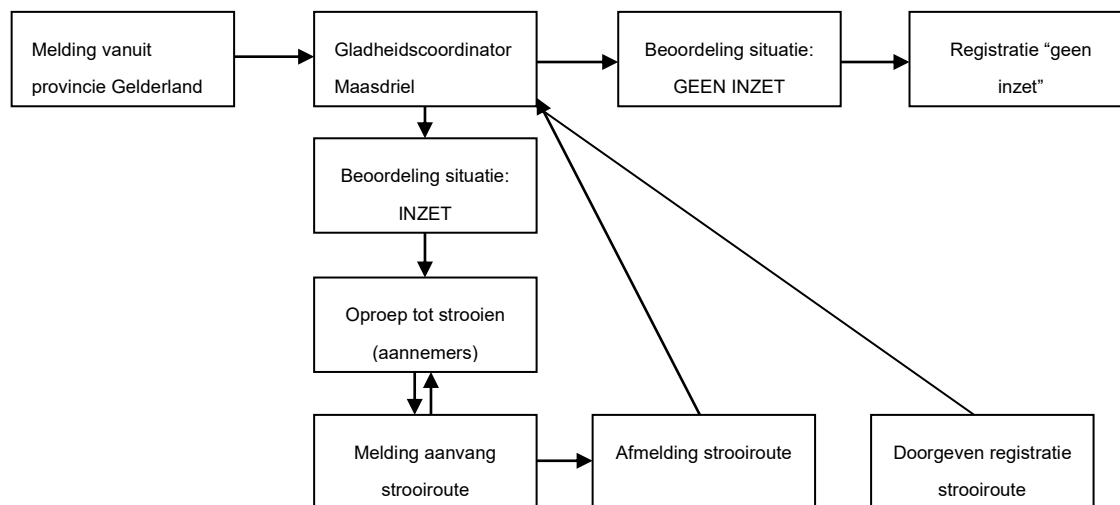
4.1 Signalering

De gemeente Maasdriel strooit de hoofd- en secundaire routes preventief. Aan de hand van meetapparatuur die op de diverse plaatsen langs provinciale wegen geplaatst zijn, wordt op aangeven van de provincie Gelderland besloten preventief te gaan strooien. Circa 2 uren voor optredende gladheid meldt de Provincie de gladheidcoördinator van de gemeente, dat uitgerukt zal worden. De gladheidcoördinator van de gemeente heeft dan nog enige tijd om te bezien of uitrukken noodzakelijk is. Het kan daarbij zijn dat bepaalde gedeelten van het riviereengebied wel gestrooid zullen worden en andere niet. De doormelding van de provincie Gelderland moet jaarlijks worden aangevraagd.

Provinciale gladheidscoördinator	
Dhr. Van der Beek	i.vander.beek@gelderland.nl 026 35 97 114

4.2 Oproepprocedures

Zodra de gladheidscoördinator (of medewerker piketdienst) vanuit de provincie de melding krijgt van gladheid moet hij afwegen of gladheidsbestrijding wordt ingezet. Onderstaande processtappen worden daarbij doorlopen:

4.3 Strooiwerkzaamheden

De strooiroutes geven aan waar de prioriteiten liggen voor wat betreft de gladheidsbestrijding. Bij elk type strooiroute moet de aannemer specifieke handelingen verrichten voor de uitvoering van de gladheidsbestrijding. Tijdens de jaarlijkse bijeenkomst met de aannemers wordt hierover geïnformeerd.

4.4 Registratie werkzaamheden

Een goede registratie van werkzaamheden is essentieel om tijdens en na afloop van het seizoen te kunnen evalueren. Bij aanvang en afronding van een strooiroonde wordt daarom een registratie bijgehouden van de volgende gegevens:

Registratie

Start strooiroute	▪ Aanvangstijd ▪ Uitvoerende werknemer(s) ▪ In te zetten materieel (bijv. registratie kenteken)
Afmelding strooiroute	▪ Eindtijd ▪ Gebruikte hoeveelheid strooimiddel (evt. bij benadering) ▪ Aangetroffen knelpunten en bijzonderheden

Jaarlijks wordt na het gladheidsseizoen een evaluatiebijeenkomst gehouden waarbij de gladheidscoördinator en de betrokken aannemers aanwezig zijn. Tijdens dit overleg worden de knelpunten en bijzonderheden besproken, worden hiervoor oplossingen aangedragen en worden voorstellen gedaan voor verdere modernisering/professionalisering van de gladheidsbestrijding.